

PAMETNE VASI

BLEJSKA DEKLARACIJA

za pametnejšo prihodnost podeželskih območij v EU,

upoštevaje sklepe srečanja v Sloveniji, na Bledu 13. aprila 2018, in predhodnih deklaracij, npr. Deklaracije iz Corca 2.0.

Spodaj podpisani pobudniki potrjujemo, da ima podeželsko digitalno gospodarstvo, kadar se razvija na domisel, enoten in vključujoč način, potencial izboljšati kakovost življenja podeželskih prebivalcev ter tako prispevati k reševanju zdajšnjega upadanja števila prebivalcev na podeželskih območjih oziroma njihovega izseljevanja s podeželskih območij. Pripravo bodočih EU in nacionalnih politik vidimo kot priložnost za razvoj pristopa Pametnih vasi. Te imajo potencial povečati gospodarsko in socialno kohezijo ter izboljšati socialno enakopravnost naših družb, kar se še posebej odraža pri podeželskih in mestnih območjih.

Pametne vasi so “podeželska območja in skupnosti, ki gradijo na svojih obstoječih prednostih in pridobitvah, razvijajo pa tudi nove priložnosti”, kjer se “tradicionalna in nova omrežja krepijo prek digitalnih, telekomunikacijskih tehnologij, inovacij in boljše uporabe znanja”.

*EU akcija za Pametne vasi,
Evropska komisija*

Pobuda Pametne vasi želi ustvariti podeželska območja, kjer se da in si ljudje želijo živeti, saj domiselne digitalne rešitve olajšajo njihovo življenje. Poslovni modeli in platforme iz krožnega gospodarstva in delitvene ekonomije, so odlični primeri, ki se jih da prenesti v podeželska območja.

*Franc Bogovič and Tibor Szanyi,
Evropski parlament*

Želimo, da Pametne vasi v nekaterih državah članicah EU postanejo vzor že leta 2019. Pametne vasi tvorijo ljudje, ki prevzamejo pobudo in mobilizirajo lokalne pridobitve za reševanje izzivov ter zgrabijo priložnosti, s katerimi se soočajo. Digitalne tehnologije so močno orodje za pametne vasi, a ne edino. Te vzorčne vasi bodo ponujale orodja za izgradnjo človeških kapacitet in ustvarjale sinergijo med nekaterimi od naslednjih tehnoloških dosežkov:

- Precizno kmetovanje: zmanjšanje vložka in maksimiranje izkoristka s pomočjo senzorjev in podpornih sistemov odločanja, s tem pa izboljšanje verige ponudbe hrane ob zaščiti virov in okolja;
- Digitalne platforme, ki nudijo vse ključne storitve, kot so e-učenje, e-zdravje (boljši dostop do zdravstvene nege), e-uprava, transport, gastronomija, socialne storitve, P2C platforme, ki preprečujejo oligopolistične maloprodajne strukture in izboljšujejo kakovost in izbiro izdelkov;
- Delitvena ekonomija za drage tehnične rešitve in opremo;
- Krožno gospodarstvo, ki zmanjšuje odpadke in varčuje z viri;
- Bio-osnovano gospodarstvo prek evolucije raziskav, inovacij in tehnologije;
- Obnovljiva energija je še posebej pomembna na podeželskih območjih, kjer je ne le prostor, pač pa tudi lahek dostop do potrebnih naravnih virov (veter, sonce, voda, prst, les, biomasa);
- Podeželski turizem, ki vključuje eko-, zdrav, kmečki in rekreacijski turizem, ima potencial za ustvarjanje novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo v velikem obsegu;
- Socialne inovacije v podeželskih storitvah in podjetništvu;

Z uvedbo zgornjih iniciativ bo podeželskim zaposlitvenim priložnostim omogočen prehod v zagotavljanje višje dodane vrednosti. Dopolnjevale bodo delovno-intenzivne kmetijske zaposlitve in lokalno ustvarjale širok nabor delovnih mest z intenzivnim znanjem: agronomi, upravljavci brezpilotnih letalnikov, biotehnologi, laboratorijski tehniki, mehatroniki, elektro- in računalniški inženirji. Poleg kmetijskega podjetništva bo zaživel nov storitveni sektor, z njim pa možnost, da se mladina s študija vrne domov in še vedno opravlja pisarniške zaposlitve, ki nadgrajujejo njihovo specializacijo.

Da bi dosegli te cilje:

- Moramo investirati v naše podeželske skupnosti; razvijati znanja in digitalne veščine, okrepiti podjetništvo, izboljšati prožnost in samozadostnost, razvijati lokalne infrastrukture, zmožnost in kakovost življenja;
- Potrjujemo, da Evropska unija že ponuja štiri večje inštrumente za financiranje (Skupna kmetijska politika, Obzorje 2020, EFSI in ESIF), ki so opremljeni k pospešitvi razvoja podeželskega gospodarstva. Toda za sinergije se da storiti več;
- Podeželskim skupnostim želimo poenostaviti delo v polnem dometu in obsegu teh finančnih inštrumentov, na primer z uporabo posrednikov za podeželske inovacije, razviti sinergijske pristope k razvoju podeželja in spodbujati investicije;
- Prepričani smo, da lahko strukturirana uvedba obstoječih digitalnih orodij, kot velika medsebojno povezana podeželska regija, ustvari sinergije brez primere in ustvari visokotehnološki model z visokim življenjskim standardom za podeželska območja po svetu;
- Verjamemo, da lahko pristop Pametnih vasi spodbudi potrebno zasebno financiranje za ustvarjanje vzdržnih zaposlitev in rast na podeželskih območjih;
- Prepričani smo, da se lahko borimo proti revščini na podeželju in izboljšamo socialno vključenost družbe s pospeševanjem ustvarjanja služb v tehnologiji, mobilnosti, lokalnih storitvah, turizmu, poljedelskem in bio-osnovanem sektorju na podeželskih območjih.

Verjamemo v pametnejšo prihodnost za podeželska območja v EU! Verjamemo, da je pobuda Pametne vasi primerno orodje za promocijo digitalne in družbene preobrazbe. Je ključna za preoblikovanje prihodnosti hrane in kmetijstva ter pomaga vzdrževati, obnavljati in razvijati močne podeželske skupnosti po vsej Uniji.

Bled, 13. aprila